

London İmperial Kolleci

London İmperial Kollecinin rəsmi adı Elm, Texnologiya və Tibb İmperial Kolleci (The Imperial College of Science, Technology and Medicine). Əvvəllər London Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən kollec 2007-ci ildə yaranmasının 100-cü ildönümündə rəsmi olaraq universitet statusu alıb. Universitet Böyük Britaniyanın "Times Higher Education" jurnalının 2015-2016-cı tədris ili üçün dünya universitetlərinin reyting cədvəlində 8-ci, "QS University Subject Rankings" nəşrinin 2015-2016-cı tədris ili üçün dünya universitetlərinin reyting cədvəlində 8-ci yerdədir.

London İmperial Kolleci 2016-cı ildə Böyük Britaniyanın milli reytingində 1-ci yerdədir. Avropanın ən yaxşı universitetlərinin 2016-cı il üzrə reytingində (Best universities in Europe 2016: top 200) kollec 3-cü sıradadır. Ali məktəb Avropa Tədqiqatlar Universitetləri Liqasının və Avropa Universitetləri Assosiasiyasının, eləcə də Böyük Britaniya universitetlərinin elmi-tədqiqat şəbəkəsi olan Rassel Qrupunun və Kembric, Oksford kimi nüfuzlu universitetlərin daxil olduğu "Qızıl üçbucağ"ın üzvüdür.

Kollecin tarixi

London İmperial Kolleci bir neçə məktəbin birləşməsi nəticəsində yaranıb. Həmin məktəblərin yaranma tarixi XV əsrə qədər uzanır. Belə ki, Müqəddəs Qreqori və Müqəddəs Martin Kolleci 1447-ci ildə Uay şəhərində seminariya kimi, Kənd Təsərrüfatı Kolleci isə 1890-cı ildə İlahiyyat Kollecinin ləğvindən sonra yaradılıb. Çarinq Kross, Vestminster və Müqəddəs Meri Hospitalının tibb məktəbləri müvafiq olaraq 1823, 1834, 1854-cü ildə açılıb. Kral Mədən Məktəbi 1851-ci, Kral Elm Kolleci 1881-ci, Siti və Gildiya Kolleci isə 1884-cü ildə istifadəyə verilib. 1907-ci ildə Londonda yaradılmış Təhsil Şurası texniki təhsilə böyük ehtiyacın olduğunu görürək Siti və Gildiya Kollecinin, Kral Məktəbinin və Kral Elm Kollecinin birləşdirilməsi haqqında qərar qəbul edib. Nəticədə, London Universitetinin tərkibində Elm və Texnologiya İmperial Kolleci yaradılıb. İmperial Kollecin nizamnaməsi kral VII Edvard tərəfindən rəsmi şəkildə 1907-ci il iyulun 8-də imzalanıb. 1959-cu ildə Vulfson Fondu Biokimya departamentini yaratmaq məqsədilə kollecə 350 min funt-sterlinq ianə verir, 1971-ci ildə isə elmin idarə edilməsi departamenti, 1980-ci ildə Humanitar elmlər departamenti yaradılır. 1888-ci ildə Müqəddəs Meri Hospitalının Tibb Məktəbi ilə birləşir. Nəticədə ali məktəb Elm Texnologiya və Tibb İmperial Kolleci adlandırılır. 2005-ci il dekabrın 5-də London İmperial Kolleci London Universitetinin tərkibindən çıxmaq məqsədilə danışıqlara başlamaq niyyətində olduğunu açıqlayır və 2007-ci ildə buna nail olur.

Ali məktəb bu gün

Dünyanın ən yaxşı universitetləri sırasında olan İmperial Kolleci hazırda tədris və tədqiqatlarının mükəmməlliyinə, araşdırmaların yüksək beynəlxalq keyfiyyətinə, elmyönümlülüyünə görə fərqlənir. Kollecin qarşısına qoyduğu əsas prioritetlər tədris prosesində tələbələrə dəstək olmaq, ən yaxşı düşüncənin beynləri elmi axtarışlara cəlb etmək və dünyanı dəyişdirməyə qadir olan tədqiqatlar aparmaqdan ibarətdir. London İmperial Kollecinin bir neçə kampusu mövcuddur (Çarinq-Kross, Çelsi, Vestminster, Hammersmit, Nortvik Park, Royal Brompton, Silvud Park, Cənubi Kensington, Müqəddəs Meri və Uay kampusları). Kollecin əsas kampusu Cənubi Kensingtondur. Burada Tibbi tarix, Elm, Viktoriya və Albert muzeyləri, Kral musiqi, Kral rəssamlıq kollecləri, Kral Coğrafiya Cəmiyyəti yerləşir. Silvud Park kampu-

sunda populyasiya biologiyası, beynəlxalq pestisidlərin tətbiqi üzrə tədqiqat və Reaktor mərkəzləri yerləşir. Uay kampusu 1447-ci ildə Keşişlər üçün kollec kimi yaradılıb. Hazırda kampusda tədris və tədqiqat aparılır. Kampusların ərazisində tələbələrin yaşayışı və əyləncəsi üçün istənilən şərait yaradılıb. Burada kitabxanalar, tədqiqat mərkəzləri, muzeylər, kafelər və s. fəaliyyət göstərir. London İmperial Kollecinə 3 fakültə, 1 məktəb, eləcə də onlarca departament var. Mühəndislik fakültəsi 2001-ci ildə Siti və Gildiya Kolleci və Kral Mədən Məktəbinin birləşməsi nəticəsində yaranıb. Fakültəyə aeronavtika, biomühəndislik, kimyəvi məşinçayırma və kimyəvi texnologiya, kompüter, Yer elmləri və mühəndislik, materialşünaslıq və məşinçayırma departamentləri daxildir. Tibb fakültəsi Avropanın ən iri tibb mərkəzlərindən biridir. Fakültə 1997-ci ildə Şərqi Londonun tibb məktəblərinin birləşdirilməsi nəticəsində yaradılıb. Fakültəyə klinik elmlər, Kennedi revmatologiya, Milli ürək və ağciyər institutları, İctimai Səhiyyə Məktəbi, Cərrahiyyə və xərçəng, Tibb departamentləri, Səhiyyə Kolleci daxildir. Təbiət elmləri fakültəsi 2005-ci ildə təbiət elmləri və fizika fakültələrinin birləşdirilməsi nəticəsində yaradılıb. Fakültəyə Tibb Təbiət elmləri departamentləri, Ətraf mühit siyasəti üzrə Mərkəz daxildir. Fakültə Cənubi Kensington və Silvud Park kampuslarının ərazisində yerləşir. Məktəbin fakültə strukturlarından kənarada Biznes Məktəbi, Humanitar elmlər departamenti, Tarix, Texnologiya və tibb elmləri mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Biznes Məktəbi London İmperial Kollecinin bir fakültəsi kimi Cənubi Kensington kampusunda yerləşir. Fakültə üçün bina 2004-cü ildə kraliça II Yelizaveta tərəfindən açılıb. İmperial kollecın məzunu Qari Tanakanın verdiyi 26 milyon funt-sterlinq ianə hesabına tikilən bu bina Tanaka Biznes Məktəbi adlandırılıb. Lakin 2008-ci ildə təhsil ocağının adı dəyişdirilərək İmperial Kollecin Biznes Məktəbi olub. Məktəbə daxil olmaq üçün namizədlərdən ən azı üçillik iş stajı və bakalavr dərəcəsinin olması tələb olunur. Kollecin humanitar elmlər departamentinin əsas məqsədi digər fakültə və departamentlərin tələbələri üçün seçilmiş ixtisas və dil kursları təşkil etməkdir. Departamentdə fəlsəfə, elm və texnologiyada etika, tarix, müasir ədəbiyyat və teatr sənəti, XX əsr rəsm sənəti, fransız, alman, yapon, italyan, rus, ispan, ərəb, Çin dilləri üzrə kurslar təşkil edilir.

2014-cü ilin mayından kollecın fizikləri Günəş şüalarının ma-

teriyaya çevrilməsi üsulunu kəşf ediblər. 1834-cü ildə irəli sürülmüş bu nəzəriyyə tam 80 ildir ki, ən məşhur alimlərin araşdırdığı bir problemdir. Kollecin Fizika departamentinin tədqiqatçıları laboratoriyaya şəraitində foton kolayderin köməyi ilə bu problemin həll oluna biləcəyini sübut ediblər. 2014-cü ildən Kollecə xərçəngin ağır formalarından hesab olunan mielomanın dərman müalicəsi üzrə klinik tədqiqatlar başlanılıb.

İdarəçilik

London İmperial Kolleci müstəqil fəaliyyət göstərən korporasiyadır. Ali məktəbin nizamnaməsinə əsasən, kollec üç müstəqil qurum tərəfindən idarə olunur. Buraya Şura, Məhkəmə və Senat daxildir. Kollecin idarəedici orqanı olan Şura məktəbin maliyyə, əmlak, investisiya və biznes işlərinə cavabdehdir. Şuranın 23 üzvü var. Şuraya rəhbərlik sədr tərəfindən həyata keçirilir. Məhkəmə formal xarakterli orqandır və kollecın illik hesabatını dinləmək və maliyyə hesabətini yoxlamaq məqsədilə keçirilir. Məhkəmənin 60 üzvü var. Senat kollecın akademik orqanıdır. Onun vəzifəsi kollecın tədris prosesini istiqamətləndirmək və tənzimləməkdən ibarətdir. Kollecə rəhbərlik rektor tərəfindən həyata keçirilir. Rektor ali məktəbin strategiyasının hazırlanması, yeni layihələrin müəyyənləşdirilməsi, planlaşdırılması kimi məsələlərə nəzarət edir. Kollecə tədqiqat və təhsil üzrə prorektorlar, fakültələrin və biznes məktəbinin isə direktorları mövcuddur. Kollecin hazırkı prezidenti, professor Alise Gast, rektor, professor Ceyms Stirlingdir. London İmperial Kollecinə Enerji Tədqiqat, Risklərin İdarə edilməsi laboratoriyaları, Sahibkarlıq, İntellektual Mülkiyyətin Tədqiqi, İnnovativ Tədqiqatlar, Səhiyyənin İdarə olunması, Raciv Qandi İnnovasiya və Sahibkarlıq mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Enerji Tədqiqat Laboratoriyası innovasiya və enerji infrastrukturunun layihələşdirilməsi, yeni enerji texnologiyalarının hazırlanması və qəbul edilməsi layihələrinin reallaşdırılması və bu sahədə yeni biznesin yaradılması sahəsində tədqiqatlar həyata keçirir. Biznes Məktəbinin Sahibkarlıq Mərkəzi 2001-ci ildə yaradılıb və elm, texnologiya və tibb üzrə təhsil alan tələbələrə sahibkarlıq sahəsində maraqlarını müəyyənləşdirmək imkanı yaradır. 2003-cü ildən yaradılmış İntellektual Mülkiyyətin Tədqiqi Mərkəzi biznes strategiyası, eləcə də hökumətin siyasəti üçün intellektual mülkiyyətin rolu və aktuallığının tədqiqi ilə məşğul olur. Raciv Qandi İnnovasiya və

Sahibkarlıq Mərkəzi 2007-ci ildə yaradılıb və kollecın məzunu olmuş Hindistanın mərhum baş naziri Raciv Qandinin şərafinə adlandırılıb. Biznes məktəbinin tərkibində yaradılan mərkəz elm, texnologiya və tibb sahələri üzrə ixtisaslaşmış. Risklərin idarə edilməsi laboratoriyası əsasən fikir mübadiləsi məqsədilə alimlərin forumunun təşkil edilməsi, maliyyə sənayesinə təsir, siyasi dəbatlara dəstək göstərilməsi, innovativ və yüksək keyfiyyətli akademik tədqiqatların inkişaf etdirilməsi kimi məsələlərlə məşğul olur. Kollecə Mərkəzi kitabxana, Silvud Park, Uay kampuslarının və texniki departamentin kitabxanaları fəaliyyət göstərir. Kitabxanalarda (7 iri kitabxana) xeyli sayda kitab, yurnal, dissertasiyalar saxlanılır. Kollecə daxil olmaq üçün orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirmək, ingilis dilini bilmək mütləq şərtləndir.

London İmperial Kollecinə daxil olmaq üçün ilk olaraq UCAS-a (Universities and Colleges Admissions Service - Universitet və Kolleclərə Qəbul Xidməti) onlayn şəkildə ərizə təqdim olunmalıdır. UCAS komissiyası ərizəyə baxdıqdan sonra namizədə identifikasiya nömrəsi təqdim edir. Kollecə dərslər hər ilin payızında başlayır. London İmperial Kollecinə təhsil almaq istəyən əcnəbi tələbələr də məktəbə qəbul olunmaq üçün onlayn müraciət etməlidirlər. Tələbələr kollecın ingilis dili üzrə tələblərinə cavab verməlidirlər. Onlar ingilis dilinin mənimsənilməsi üzrə IELTS imtahanından 6.5 bal toplamalıdırlar. IELTS imtahanının nəticələri kollecə 2 il ərzində etibarlıdır. Eyni zamanda əcnəbi tələbələr TOEFL imtahanı üzrə də nəticələrini kollecə təqdim edə bilərlər. Bu zaman TOEFL üzrə toplanan ümumi bal 82 olmalıdır. Bu imtahanın da nəticələrinin son təqdim olunma vaxtı yanvarın 15-i, tibb ixtisasları üzrə isə oktyabrın 15-dir.

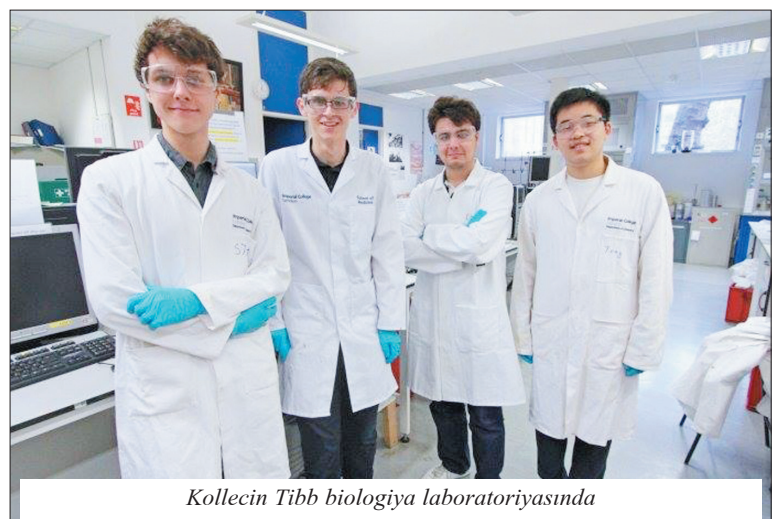
Büdcəsi və təhsil haqları

London İmperial Kolleci 114 bakalavr, 153 magistr və 50 elmlər doktoru proqramı təklif edir. London İmperial Kollecin illik büdcəsi 2016-cı ilin əvvəlinə olan məlumata əsasən 870 milyon funt-sterlingdən artıqdır. Kollecin 2015-ci il üzrə illik gəlirləri 963,3 milyon funt-sterlinq, xərcləri 835,1 milyon funt-sterlinq olub. Ali məktəbin endowment fondu 2014-cü illə müqayisədə 78 milyon funt-sterlinq (18 faiz) artaraq 2015-ci ilin 31 iyulunda 512 milyon funt-sterlinqə çatıb. Ali məktəbin tələbələrinin ümumi sayı 16610 nəfərdir. Raciv Qandi İnnovasiya və

Yerləşir: Birləşmiş Krallıq, London şəhəri
Yaranma tarixi: 8 iyul 1907-ci il
Tipi: Dövlət
Akademik heyəti: 3692 nəfər
Tələbələrin ümumi sayı: 16 610 nəfər
Rəsmi saytı: www.imperial.ac.uk

Kollecin prezidenti tələbələrlə

Kollecin Tibb biologiya laboratoriyasında

Kollecin 2015-ci il məzunları

dir. Onlardan 9015 nəfər bakalavr, 7595 aspirantlardır. Təhsil haqları ixtisaslardan asılı olaraq dəyişir. 2015-2016-cı tədris ili üçün təhsil haqları bakalvriat pilləsində mühəndislik fakültəsində 26000, tibbi fakültə üzrə 36400, biotibbi fakültə üzrə 25750, təbiət elmləri: kimya 26500, biologiya elmləri 26000, riyaziyyat 23500, fizika 25500 funt-sterlinqdir. Magistratura səviyyəsi üzrə illik təhsil haqqı ixtisasdan asılı olaraq 27100-31000 funt-sterlinq arasında dəyişir. Kollecə dünyanın 125 ölkəsindən 15500-dən artıq tələbə təhsil alır. Kollecin akademik heyəti 3692 nəfər, işçilərinin sayı 7240 nəfərdir. Tələbə-müəllim nisbəti Kembric və Oksford universitetlərində olduğu kimi 7:1-dir.

Universitetin məşhurları

ABŞ-ın "The New York Times" jurnalının keçirdiyi sorğuya əsasən, London İmperial Kollecin məzunları "Qızıl onluq"a daxilidirlər. Bu təhsil ocağının mə-

zunları ali məktəbi bitirdikdən sonra ən nüfuzlu və yüksək gəlirli işə iddia edə bilərlər. Kollecə 15 Nobel, riyaziyyat üzrə 2 Filds mükafatı laureatı, London Kral Cəmiyyətinin 150 akademiki və üzvü təhsil alıb və müəllimlik ediblər.

Universitetin məşhur məzunları arasında Nobel mükafatı laureatları, pakistanlı fizik Abdus Salamın (1979-cu il), kimyaçı Cefri Uilkinsonun (1975), Ser Uilyam Kruksin (kimyaçı və fizik), Raciv Qandinin (1984-1989-cu illərdə Hindistanın sabiq Baş naziri), Herbert Corc Uellsin (yazıçı və publisist), Çarlz Kennedi (iqtisadçı), Alfred Nort Uaythed (riyaziyyatçı, məntiqşünas, filosof), Ser Ceyms Layhill (riyaziyyatçı) və digərlərinin adlarını çəkmək olar. "Qoloqrafik metodun kəşfi və inkişafı" üzrə Nobel mükafatına layiq görülmüş Denis Qabor və penisillin ixtiraçısı Aleksandr Fleminq də kollecın tanınmış məzunlarıdır.

Oruc MUSTAFAYEV,
"Azərbaycan müəllimi"